

สุนทรียภาพของมิติโครงสร้างกับการลวงตา Aesthetics of structural dimensions and illusion.

พนิช ผู้ปรารถนา

Panich Phupratana

สาขาวิชาจิตรกรรม วิทยาลัยช่างศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

College of Fine Arts, Bunditpatanasilpa Institute

(Received : Feb 17,2021 Revised : Mar 22,2021 Accepted : Mar 25,2021)

บทคัดย่อ

การสร้างสรรคผลงานในโครงการ “สุนทรียภาพของมิติโครงสร้างกับการลวงตา” เป็นผลงานจิตรกรรมเทคนิค สีน้ำมัน กระบวนแบบสัจนิยม ในลักษณะภาพทิวทัศน์ในเมือง อันเป็นสิ่งที่ปกติในปัจจุบัน ที่เราสามารถมองเห็นตึก อาคารสูงเสียดฟ้าได้ในเมืองที่เป็นมหานคร หรือ เมืองหลวงของประเทศต่าง ๆ เพราะเป็นพื้นที่ที่มีผู้คนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ธุรกิจและห้างร้านต่าง ๆ ต้องอยู่ใกล้ความเจริญ ใกล้ผู้บริโภค ใกล้ที่ทำงาน จึงทำให้ความต้องการในการใช้พื้นที่มีสูง ในขณะที่พื้นที่จริงนั้นมีจำกัด ดังนั้น เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นที่ในเขตเมือง จึงมีการเพิ่มพื้นที่ในแนวตั้งแทนการเพิ่มในแนวระนาบ อันเป็นที่มาของตึกสูงระฟ้ามากมายในปัจจุบัน

จากเนื้อหาดังกล่าว จึงเกิดเป็นผลงานจิตรกรรม รูปแบบเหมือนจริง ด้วยเทคนิคสีน้ำมัน ได้รับแรงบันดาลใจมาจากเรื่องราวการเปลี่ยนแปลงผ่านภาพสะท้อนในกระจกจากตึกระฟ้าในเมืองหลวง สารสำคัญคือโครงสร้าง ความทับซ้อนของมิติ การลวงตาด้วยเส้นและรูปทรงภายนอกของผืนผ้าใบที่บิดเบี้ยว ทำให้เกิดสุนทรียภาพและความงามที่ส่งผลต่อความรู้สึก สื่อถึงความจำกัดของพื้นที่-เวลา ความรีบร้อน-วุ่นวาย อันเป็นวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมเมือง ณ ปัจจุบัน

คำสำคัญ : จิตรกรรม, เส้น, โครงสร้าง, การลวงตา

ABSTRACT

Creation of artwork in the project "Aesthetics of structure's dimensions and illusions" are works of oil painting techniques in realism. In urban scenery which is normal nowadays that we can see a lot of building or high-rise buildings in cities which is a metropolis or a capital city of many countries because it is an area where crowded people live. Businesses and stores must be near the prosperity, near the consumer, near the office, thus the demand for space is high while the actual space is limited. So to meet the needs of urban areas Therefore increasing the vertical area instead of increasing the plane which is the origin of many high-rise buildings today.

From the above, Therefore resulting in a realistic painting with oil on canvas Inspired by a story of transformation through a mirror image of a skyscraper in the capital. The essence is the structure, dimensional overlap Illusion with distorted lines and contours of a canvas. Created the aesthetics and beauty that affect the feeling, conveys the limitations of space-time, the haste and chaos which are the way of people's life in today's urban society

Keywords : Painting, line, Structure, Illusion

บทนำ ความสำคัญของปัญหา

การสร้างสรรคผลงานในโครงการ “สุนทรียภาพของมิติโครงสร้างกับการลวงตา” เป็นผลงานจิตรกรรมเทคนิค สีน้ำมัน ระบายแบบสัจนิยม ในลักษณะภาพทิวทัศน์ในเมือง อันเป็นสิ่งปกติในปัจจุบัน ที่เราสามารถมองเห็น อาคารสูงเสียดฟ้าได้ในเมืองที่เป็นมหานคร หรือ เมืองหลวงของประเทศต่าง ๆ เพราะเป็นพื้นที่ที่มีผู้คนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ธุรกิจและห้างร้านต่าง ๆ ต้องอยู่ใกล้ความเจริญ ใกล้ผู้บริโภค ใกล้ที่ทำงาน จึงทำให้ความต้องการในการใช้พื้นที่มีสูง ในขณะที่พื้นที่จริงนั้นมีจำกัด ดังนั้น เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นที่ในเขตเมือง จึงมีการเพิ่มพื้นที่ในแนวตั้งแทนการเพิ่มในแนวระนาบ อันเป็นที่มาของอาคารสูงระฟ้ามากมายในปัจจุบัน

ในผลงานสร้างสรรค์ชุดนี้ได้แสดงถึง จังหวะความเคลื่อนไหวของเงาสะท้อนของอาคารในเมืองหลวง ในรูปแบบการต่อกันของผืนผ้าใบ เกิดเป็นรูปร่าง-รูปทรงที่ได้จากการบิดเบี้ยวของโครงสร้างตึกและอาคาร เพื่อให้รู้สึกถึงการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง เกิดจังหวะที่ไม่เท่ากันของมิติโครงสร้างในทิวทัศน์เมือง เพื่อให้เกิดการลวงตาในตัวผลงาน อันมีความเชื่อมโยงกันและสะท้อนให้เห็นถึงการเคลื่อนที่ของเวลาที่เปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดนิ่ง โดยมีเนื้อหาแสดงถึงภาพทิวทัศน์ในเมืองที่ผสมผสานการประกอบกันของรูปทรงภายนอกผืนผ้าใบรวมถึงความทับซ้อนและวุ่นวายของชีวิตในเมืองหลวง

ที่มาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจ

ลัทธิคอนสตรัคติวิซึม (Constructivism) เกิดจากการรวมตัวกันศิลปินชาวรัสเซีย 4 คน ประกอบไปด้วย สถาปนิก วิศวกร และจิตรกร คือ คาซิเมอร์ มาเลวิกซ์ (Kazimir Malevich : ค.ศ. 1878-1935) วลาดีเมียร์ แทตลิน (Vladimir Tatlin : ค.ศ. 1885-1953) อังโตน แพฟสเนอร์ (Antoine Pavsner : ค.ศ. 1886-1962) และ นูม กาบอ (Naum Gabo : ค.ศ. 1890-1977) ที่มีแนวความคิดทางศิลปะคล้ายคลึงกัน คือ การต่อต้านงานศิลปะที่เลียนแบบธรรมชาติตามอุดมคติเดิม แต่จะแสดงออกด้วยรูปทรงเรขาคณิตอย่างง่าย ๆ โดยมุ่งเน้นที่จะสร้างสรรค์งานศิลปะบริสุทธิ์ที่ไม่จำเป็นต้องแสดงเนื้อหาในตัวผลงานสำหรับงานศิลปะในยุคศิลปะเค้าโครง หลักการของกลุ่มศิลปินนี้เน้นความสำคัญของศิลปะกระบวนการแบบนามธรรม โครงสร้าง (Structure) พลวัต (Dynamism) ผสานกับพื้นที่ว่าง (Space) เป็นหัวใจสำคัญ รวมถึงสร้างโครงสร้างในอากาศและหาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาตรกับอากาศ มีการสร้างรูปสัญลักษณ์ที่แสดงถึงยุคใหม่ของวิทยาศาสตร์ หลักเปลี่ยนการใช้ปริมาตรที่ทับซ้อน เน้นให้มีความโปร่งและลึกไว้เพื่อให้แสงสร้างเงาเข้าแทนที่ปริมาตรที่ทับซ้อนเหล่านั้น

จากแนวความคิดของลัทธิคอนสตรัคติวิซึม ที่ต้องการสร้างความงามผ่านการนำเสนอโครงสร้าง ให้มีการเคลื่อนไหวผสมกับพื้นที่ว่าง ทำให้เกิดความประทับใจและนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงาน โดยใช้แนวคิดเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสภาพสิ่งแวดล้อม ที่มีการเคลื่อนไหวและเสื่อมสลายไปตามกาลเวลา ไม่มีสิ่งใดจีรังยั่งยืน อันเป็นวัฏจักรของธรรมชาติ

ในบางครั้ง ตาของมนุษย์ก็ไม่ได้เห็นสิ่งที่เป็นอย่างจริงเสมอไปและสามารถถูกหลอกได้ง่าย ตาและสมองเราจะทำงานประสานกันอย่างไรใกล้ชิด โดยตาทำหน้าที่รับภาพ ส่วนสมองทำหน้าที่ประมวลผลและวิเคราะห์ภาพดังกล่าว ค้นหาความหมายและที่มา ภาพนั้นเป็นคืออะไร มีสีเป็นอย่างไร เป็นภาพเคลื่อนไหวหรือภาพนิ่ง เมื่อแสงจากวัตถุกระทบกับเลนส์ตาจะเกิดการหักเหและเกิดเป็นภาพจริงบริเวณจอตา (Retina) และจอตาก็จะดูดซับและแปลงภาพให้เป็นสัญญาณไฟฟ้าส่งต่อไปยังสมอง

สาเหตุที่คนเราเห็นภาพลวงตานั้นมาจากวิวัฒนาการของสมองด้านการประมวลผลภาพ หากสมองใช้เวลาานานมากเกินไปในการประมวลผลภาพอาจจะทำให้เกิดผลเสียขึ้นได้ เช่น ถ้าเรากำลังขับรถและสมองต้องประมวลผลสิ่งต่าง ๆ ที่เห็นทุก กว่าจะรับรู้ว่าจะแต่ละสิ่งคืออะไรและควรทำอย่างไร ก็คงจะขับรถชนสิ่งต่าง ๆ ไปก่อนแล้ว สมองจึงต้องใช้วิธีลัดเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ออกมาให้เร็วที่สุด จึงเชื่อมโยงสิ่งที่เห็นเข้ากับสมมติฐานจากประสบการณ์และประกอบกับสิ่งที่เรารู้จักหรือเคยรับรู้

ทัศนคติเกี่ยวกับการสร้างสรรค์

งานทัศนศิลป์ที่แสดงออกด้วยรูปทรงที่เหมือนหรือคล้ายของจริงในธรรมชาติและใช้รูปทรงเหล่านั้นสื่อในการแสดงออกผ่านการปรับเปลี่ยนและจัดระเบียบใหม่ให้สอดคล้องกับความคิดของผู้วิจัย รูปทรงที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงให้ห่างจากความจริงเหล่านี้ จะเริ่มเป็นรูปทรงแบบนามธรรมขึ้นทีละน้อย หากตัดแปลงหรือตัดทอนส่วนที่เหมือนจริงออกมา รูปทรงนั้นก็จะมีลักษณะเป็นนามธรรมมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1 เพื่อศึกษาโครงสร้างอาคารและภาพเงาสะท้อนบนกระจกของอาคาร
- 2 เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม 2 มิติ ในรูปแบบเหมือนจริง
- 3 เพื่อสร้างภาพสะท้อนที่ทำให้เกิดมิติลวงตาแบบจิตรกรรมด้วยรูปทรงเฟรมที่บิดเบี้ยว
- 4 เพื่อนำมาเป็นสื่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนระดับปริญญาตรี หัวข้อ ทิวทัศน์

สมมติฐานของการศึกษา

สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแนวเหมือนจริงด้วยเทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ ได้รับแรงบันดาลใจมาจากเรื่องราวการเปลี่ยนแปลงจากภาพสะท้อนในกระจกจากตึกกระทิงในเมืองหลวง โดยการจัดวางรูปแบบของผืนผ้าใบให้มีโครงสร้างและรูปแบบที่ลอกเลียนมาจากโครงสร้างของตึกและเส้นนำสายตามาจัดให้มีพื้นที่ว่างไม่เท่ากัน โดยบางชิ้นงาน ได้มีการใช้วัสดุอื่น ๆ มาเป็นพื้นรองรับและเขียนสีลงไปเพื่อให้เกิดความรู้สึกถึงความเป็นโลหะและสะท้อนผู้ชมเข้าไปในผลงานทำให้ผู้ชมผลงานสังเกตได้ เป็นการตั้งคำถามต่อผู้ชมและยังเป็นช่องทางให้ผู้ชมเกิดการคิดและจินตนาการในการพยายามปะติดปะต่อภาพให้สมบูรณ์ ทำให้เกิดการโต้ตอบระหว่างตัวผลงานและผู้ชม เกิดเป็นผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตน อันสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ชมได้พร้อมสะท้อนถึงสาระสำคัญของโครงสร้าง ความทับซ้อนของมิติ การลวงตาด้วยเส้นและรูปทรงภายนอกของผืนผ้าใบที่บิดเบี้ยว ทำให้เกิดสุนทรียภาพและความงามที่ส่งผลต่อความรู้สึก สื่อถึงความจำกัดของพื้นที่-เวลา ความรีบร้อน-วุ่นวาย อันเป็นวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมเมือง ณ ปัจจุบัน

คำถามในการสร้างสรรค์

1. ผู้วิจัยสามารถสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแนวเหมือนจริงด้วยเทคนิคสีน้ำมันที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากโครงสร้าง ความทับซ้อนของมิติ การลวงตาด้วยเส้นและรูปทรงที่มีลักษณะเฉพาะตนได้หรือไม่
2. ผู้วิจัยสามารถแสดงให้เห็นความงามจากผลงานจิตรกรรมแนวเหมือนจริงที่มีแนวเรื่องสภาวะสังคมที่วุ่นวายได้หรือไม่

ขอบเขตในการสร้างสรรค์

ศึกษาการสร้างสรรคจิตรกรรมแนวเหมือนจริงด้วยเทคนิค สีน้ำมัน ที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากโครงสร้าง ความทับซ้อนของมิติ การลวงตาด้วยเส้นและรูปทรงที่มีลักษณะเฉพาะตน ข้าพเจ้ากำหนดรูปแบบในการสร้างสรรค์ให้ออกมาในรูปแบบของงานจิตรกรรมการนำข้อมูลที่ได้รับจากสื่อมาวิเคราะห์กลั่นกรองและหาวิธีนำเสนอในขอบเขตการสร้างสรรค ดังนี้

ขอบเขตทางด้านเนื้อหา

1. ศึกษาและเก็บข้อมูลจากสถานที่จริง ได้แก่ อาคารสูง อาคารที่แสดงโครงสร้างชัดเจน เงาภาพสะท้อนบนกระจก
2. ศึกษาจากภาพถ่ายโดยเก็บข้อมูลจากการถ่ายภาพมุมสูง สร้างงานร่างแบบกำหนดรูปแบบและสร้างภาพร่าง

ขอบเขตทางด้านรูปแบบ

1. ผลงานเป็นการแสดงออกผ่านการสร้างสรรค์งานศิลปกรรมในรูปแบบสัจนิยม คือ การแสดงออกแบบ ลักษณะเหมือนจริง
2. เน้นการแสดงออกให้เห็นถึงความแตกต่างของมุมมองแต่ละช่วงเวลาของวัน

ขอบเขตทางด้านเทคนิค

เทคนิคภาพวาดสีน้ำมันบนผ้าใบ 2 มิติ

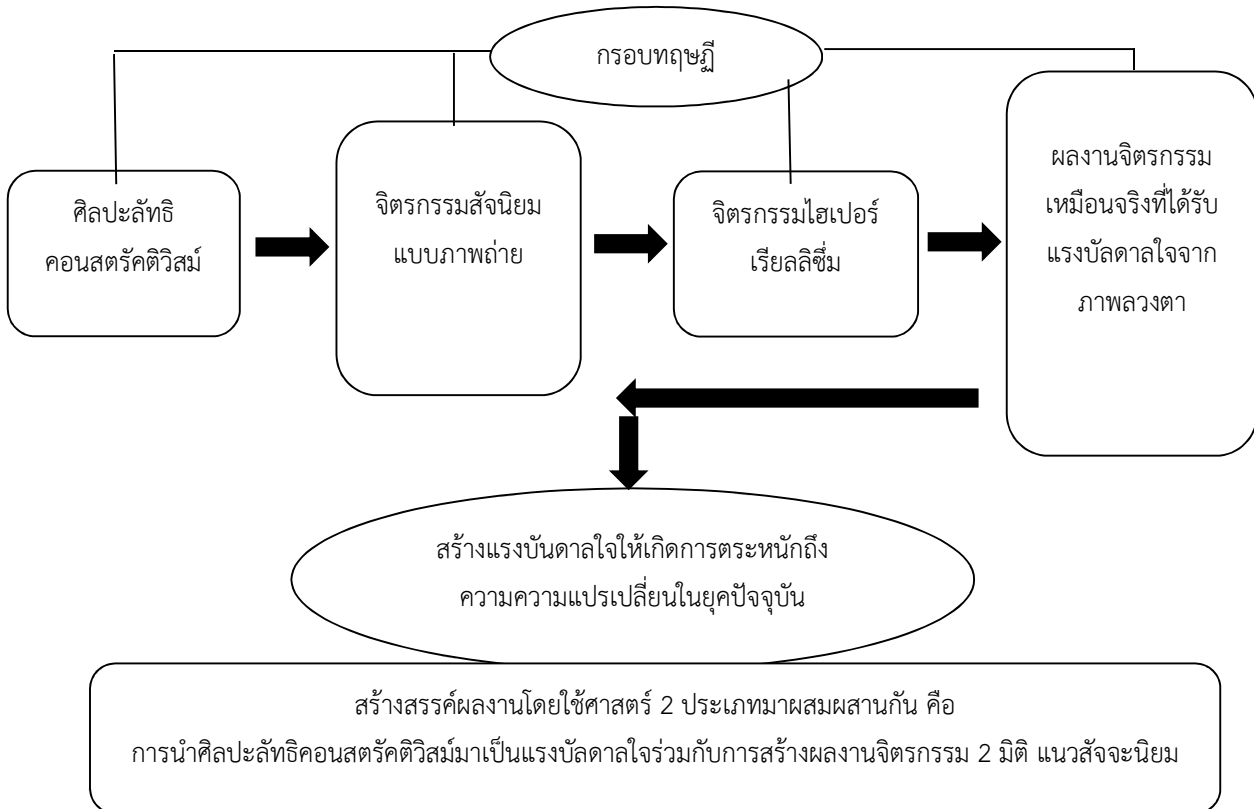
1. สร้างสรรคผลงานจำนวน 1 ชิ้น ในระยะเวลาของโครงการ

ทฤษฎีที่ใช้ในการสร้างสรรค์

1. ทฤษฎีศิลปะลัทธิคอนสตรัคติวิสต์
2. ทฤษฎีจิตรกรรมสำนึมนิยมแบบภาพถ่าย
3. ทฤษฎีจิตรกรรมไฮเปอร์เรียลลิซึม
4. ทฤษฎีภาพลวงตา

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ที่มา : ผู้วิจัย พณิข ผู้ปรารถนา

อิทธิพลทางแนวความคิด

1. การแสดงออกของศิลปิน

สาระที่สำคัญที่สุดของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมตามทรรศนะของผู้วิจัย คือ ความเป็นกระบวนการทำงานของทั้งสมองและจิตใจ ศิลปินไม่ได้แสดงเพียงความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่นำมาสร้างสรรค์ผลงานเท่านั้น แต่ศิลปินต้องแสดงออกถึงความเชื่อ ความศรัทธา ทรรศนะ ความคิด อารมณ์และความรู้สึกที่มี ประสบการณ์ทางสมองและจิตใจ การเข้าถึงเรื่องราวที่กำลังสร้างสรรค์อย่างประจักษ์แจ้ง ผ่านผลงานสร้างสรรค์ หรือ สามารถกล่าวในอีกนัยหนึ่ง คือ ศิลปินต้องอาศัยตนเองเป็นศูนย์กลางแสดงอัตตามีต่อเรื่องราวนั้นออกมาเป็นเนื้อหาสาระของผลงานศิลปกรรมนั้น ย่อมสร้างการเปลี่ยนแปลงและบ่งบอกถึงพฤติกรรมอุดมคติ ความเชื่อ อันเป็นการเดินทางของสภาพสังคมที่มีเสรีภาพในการแสดงออกตามลัทธิศิลปะต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นคุณค่าของแนวความคิดในงานศิลปกรรมยุคก่อน ซึ่งล้วนทรงคุณค่าและยังได้ทำให้ผู้วิจัยยอมรับงานศิลปกรรมยุคใหม่ด้วยเหตุผลเดียวกันนี้

งานจิตรกรรมของผู้วิจัยจึงให้แนวความคิดที่แฝงการเตือนสติต่อผู้คนที่มิมีอิสระในการแสดงออก เพื่อนำพาจิตใจให้ผู้ชมและสังคมไปสู่ความดีงาม ช่วยจรรโลงและเสริมสร้างจริยธรรมผ่านความงามในงานศิลปกรรม

2. ศิลปะลัทธิคอนสตรัคติวิสม์ (Constructivism)

ศิลปะลัทธิคอนสตรัคติวิสม์ แรกเริ่มไม่ได้มีการเรียกชื่อลัทธิอย่างเป็นทางการ เป็นการรวมตัวตัวกันของศิลปินหัวก้าวหน้าชาวรัสเซีย 4 คน ในช่วงการปฏิวัติในรัสเซีย ปี ค.ศ. 1917 ซึ่งมีแนวความคิดทางศิลปะคล้ายคลึงกัน คือ การต่อต้านงานศิลปะที่เลียนแบบธรรมชาติตามอุดมคติเดิมของลัทธิธรรมชาตินิยม มุ่งเน้นการสร้างสรรคงานศิลปะบริสุทธิ์ที่ไม่จำเป็นต้องแสดงเนื้อหาในตัวผลงาน พวกเขายอมรับการเรียกขานแนวความคิดทางศิลปะของพวกเขาอย่างกว้าง ๆ ว่า ศิลปะนามธรรม ซึ่งมีที่มาจากแนวความคิดของจิตรกรชาวรัสเซีย วาซซิลี แคนดินสกี (Wassily Kandinsky) ผู้ซึ่งได้พัฒนาผลงานจิตรกรรมแบบนามธรรมมาอยู่แล้ว หนึ่งและเมื่อศิลปินแต่ละคน สามารถค้นพบแนวความคิดที่ชัดเจนของตนเอง มาเลวิช จึงได้ก่อตั้งกลุ่มศิลปะที่เรียกว่า “อนุตรนิยม” (Suprematism) แทนที่ก็ได้พัฒนาและสร้างสรรคงานศิลปะแบบ “โครงสร้างนิยม” (Constructivism) ที่เปิดรับเอาประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวันเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของผลงาน โดยกาโบและเฟลเพเนอร์ ยังคงยึดมั่นในจุดยืนแห่งศิลปะบริสุทธิ์ ที่มีการกล่าวถึงว่าศิลปะก็คือศิลปะ ย่อมมีประโยชน์ในความเป็นตัวของศิลปะเอง ไม่จำเป็นต้องมีประโยชน์ใช้สอยด้านอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง

กัจจอร์ สุนพงษ์ศรี ได้อ้างถึง สารสำคัญของกลุ่มศิลปินโครงสร้างนิยม ไว้ในหนังสือศิลปะสมัยใหม่ว่า ในปี ค.ศ. 1920 ได้ถูกตีพิมพ์ กำหนดนโยบายของกลุ่มไว้ดังนี้

1. เพื่อให้มีคุณลักษณะที่ต้องการตรงต่อชีวิตจริง ศิลปะควรตั้งอยู่บนพื้นฐานสองประการคือ ความว่างเปล่าและเวลา
2. ปริมาตร ได้หมายถึงการแสดงออกในความว่างเปล่าเท่านั้น
3. ส่วนประกอบของความเคลื่อนไหวและความเปลี่ยนแปลง เป็นสิ่งจำเป็นในการแสดงเวลาที่แท้จริง ส่วนจังหวะอันคงที่นั้นย่อมไม่เป็นการเพียงพอ
4. ศิลปะควรเลิกเล่นการลอกเลียนและควรมุ่งค้นหารูปทรงใหม่ ๆ

2.1 ผลงานศิลปะที่โดดเด่นของลัทธิโครงสร้างนิยม

อนุสาวรีย์นานาชาติ ครั้งที่ 3

2.1.1 อนุสาวรีย์แทตลินหรือโครงการอนุสาวรีย์นานาชาติ ครั้งที่ 3 (ค.ศ. 1919-1920) เป็นการออกแบบอาคารและอนุสาวรีย์โดยศิลปินและสถาปนิกชาวรัสเซีย วลาดิเมียร์ แทตลิน โดยมีการวางแผนที่จะสร้างเป็นหอคอยนี้ขึ้นในเปโตรกราด (เซนต์ปีเตอส์เบิร์ก) หลังจากที่มีการปฏิวัติบอลเชวิคในปี ค.ศ. 1917 เพื่อเป็นสำนักงานใหญ่และอนุสาวรีย์ขององค์การคอมมิวนิสต์สากล โดยหอคอยนี้ห่อจะถูกสร้างขึ้นจากเหล็ก ไม้และกระจก สื่อถึงความก้าวหน้า ทันสมัย มีความสูงตระหง่านถึง 400 เมตร ซึ่งจะสูงกว่าหอไอเฟล ในกรุงปารีสของประเทศฝรั่งเศส มีลักษณะเป็นหอคอยคู่เกลียว

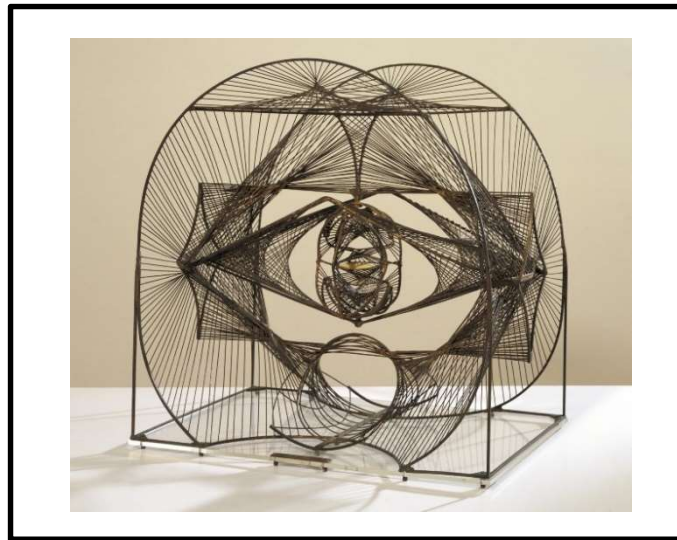
ภาพที่ 2 อนุสาวรีย์นานาชาติ ครั้งที่ 3

ที่มา : www.phillips.com/article/43416956/vladimir-tatlin-monument-to-the-third-international

2.1.2 ผลงานของ อังโตน แพฟสเนอร์

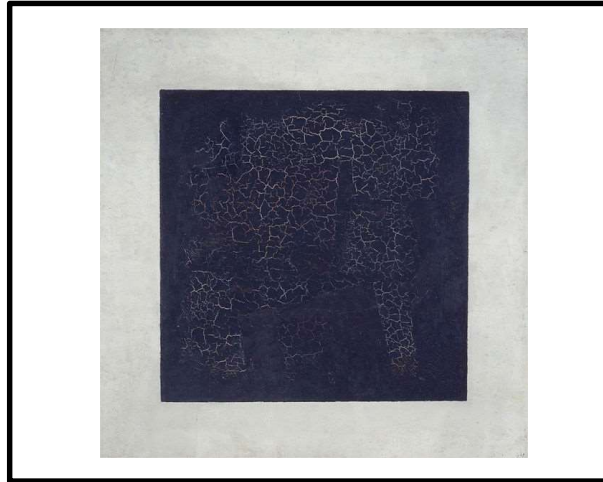
ผลงานศิลปกรรมที่มีลักษณะความเป็นโครงสร้างนิยมเด่นชัดของแพฟสเนอร์ “Maquette of a Monument Symbolising the Liberation of the Spirit” สร้างขึ้นในปี ค.ศ.1952 ได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดที่ชื่อว่า “The Unknown Political Prisoner” แพฟสเนอร์ได้สร้างสรรค์งานประติมากรรมชิ้นนี้ขึ้นโดยเปรียบเทียบกับวิหารพาร์เธนอนในกรุงเอเธนส์อันเป็นสัญลักษณ์แห่งปัญญา โดยในการประกวดครั้งนี้เขาก็ได้นิยามผลงานชิ้นนี้ว่า เป็นสัญลักษณ์ของการเกิดใหม่ทางศิลปะ แพฟสเนอร์จึงได้พยายามค้นหารูปทรงและออกแบบอนุสาวรีย์ในรูปแบบที่เขาเรียกว่า ‘plastic, architectonic and sculptural’ ผลงานชิ้นนี้คือต้นแบบของอนุสาวรีย์ที่สามารถมองเห็นได้อย่างรอบด้านจากทุกทิศทาง แม้รูปทรงจะมีลักษณะเรียบง่าย แต่สามารถแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างที่ชัดเจน มีความสลับซับซ้อนซ่อนอยู่ เป็นงานศิลปกรรม 3 มิติที่แสดงถึงโครงสร้างในอากาศ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาตรกับอากาศ รูปลักษณะแสดงถึงยุคใหม่และความทันสมัยของวิทยาศาสตร์ หลีกเลี่ยงการใช้ปริมาตรที่ทับซ้อนโดยการแทนที่ด้วยความโปร่งและลึกเว้า ทำให้แสงสร้างเงาเข้าแทนที่ที่ทับซ้อนเหล่านั้น รูปทรงโค้งมนที่อยู่ตรงกลางของผลงานสื่อถึงการถูกจองจำ

ภาพที่ 3 Maquette of a Monument Symbolising the Liberation of the Spirit โดย Antoine Pevsner
ที่มา : www.tate.org.uk/art/artists/antoine-pevsner-1761

2.1.3 ผลงานของ คาซิเมอร์ มาเลวิกซ์

คาซิเมอร์ มาเลวิกซ์ (Kazimir Malevich 1879-1935) เป็นศิลปินชื่อดังชาวรัสเซีย ผลงานที่มีชื่อเสียงของเขาคือภาพจิตรกรรมที่ชื่อว่า “Black Square” (1915) เป็นหนึ่งในภาพวาดที่ปฏิวัติวงการศิลปะมากที่สุดในศตวรรษที่ 20 โดยในปัจจุบันก็ยังคงสร้างความฉงนให้กับผู้ชม เพราะองค์ประกอบในภาพมีเพียงสี่เหลี่ยมสีดำในขอบสีขาว ไร้ซึ่งคำอธิบายที่ชัดเจน จึงมีการกล่าวขวัญกันว่า ไม่ว่าจะอะไร ก็สามารถเป็นงานศิลปะได้ โดยผลงานชิ้นดังกล่าวแสดงถึงเอกลักษณ์ของ “อนุตรนิยม” (Suprematism) ได้เป็นอย่างดี คือ การยกย่องทัศนธาตุพื้นฐานขึ้นเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม นับเป็นผลงานและศิลปินอีกคนหนึ่งสร้างแรงบันดาลใจให้กับศิลปินในยุคหลังโดยเฉพาะผู้ที่นิยมศิลปะในลักษณะนามธรรม

ภาพที่ 4 [Black Square](#) โดย [Kazimir Malevich](#)
ที่มา : en.wikipedia.org/wiki/Black_Square_%28painting%29

3. ศิลปะสำนึกนิยม (Realism)

ศิลปะสำนึกนิยม (Realism) คือกระบวนแบบทางศิลปกรรมที่แสดงตัวแบบหรือเรื่องราวตามที่ปรากฏในชีวิตประจำวันโดยปราศจากการสร้างเสริมหรือการตีความหมาย และ หมายถึงงานศิลปะที่เผยให้เห็นถึงความเป็นจริง ที่อาจจะเน้นความอปลักษณ์ด้วย เป็นขบวนการศิลปะที่เริ่มขึ้นในฝรั่งเศสในคริสต์ทศวรรษที่ 1850 ความนิยมในสำนึกนิยมเพิ่มมากขึ้นเมื่อเริ่มมีศิลปะการถ่ายภาพเกิดขึ้น ทำให้ศิลปินต้องการที่จะสร้างผลงานที่ดู “จริงแท้” ศิลปินสำนึกนิยมจะมีทัศนคติที่ตรงกันข้ามกับลัทธิจินตนิยม (Romanticism) ซึ่งเป็นประเภทของศิลปะที่มีอิทธิพลต่องานศิลปะและวรรณกรรมในฝรั่งเศสในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 และต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 การไม่ใช้ความรู้สึกลงตัวในการบิดเบือนทำให้ศิลปินสำนึกนิยมมีความเชื่อในปรัชญาของความเป็นจริง และต่อต้านการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเกินเลย สัจจะ และ ความเที่ยงตรง คือ ปัจจัยสำคัญของผู้ที่เรียกตนเองว่าเป็นสำนึกนิยม *West, Shearer (1996)*.

วรรณกรรมแบบสำนึกนิยม (Literary realism) หรือ แนวเสมือนจริง คือคำศัพท์ทางด้านวรรณกรรม ที่หมายถึงวรรณกรรมแนวที่พยายามให้ความรู้สึกใกล้เคียงกับชีวิตจริง สมเหตุสมผล โดยอาศัยการบรรยายให้เห็นภาพแจ่มชัด เหตุการณ์น่าเชื่อถือ ตัวละครมีแรงจูงใจ เช่น งานเขียนของ ชาร์ลส์ ดิคเก้นส์

3.1 จิตรกรรมสำนึกนิยมแบบภาพถ่าย (Photorealism) เป็นประเภทของจิตรกรรมที่สร้างบนพื้นฐานของการใช้กล้องและภาพถ่ายในการรวบรวมข้อมูล และจากข้อมูลดังกล่าวก็นำมาสร้างเป็นภาพเขียนที่ดูเหมือนความเป็นจริงเป็นอันมากคล้ายกับภาพถ่าย คำว่า “จิตรกรรมสำนึกนิยมแบบภาพถ่าย” เป็นคำที่ใช้กับขบวนการศิลปะของสหรัฐอเมริกาที่เริ่มขึ้นเมื่อปลายคริสต์ทศวรรษ 1960 และต้นคริสต์ทศวรรษ 1970

ข้าพเจ้ามีความชื่นชอบวิธีการและแนวคิดของศิลปะแนวเสมือนจริงที่พยายามให้ความรู้สึกใกล้เคียงกับชีวิตจริงสมเหตุสมผล โดยอาศัยการบรรยายให้เห็นภาพแจ่มชัด และยังชื่นชอบรูปแบบผลงาน “ไฮเปอร์เรียลลิสม์” (Hyper-Realism) ที่แสดงถึงรูปแบบการใช้เทคนิคการเขียนขั้นสูง จึงนำรูปแบบผลงานดังกล่าวมาสร้างผลงานชิ้นนี้

3.2 ไฮเปอร์เรียลลิซึม คือประเภทของงานจิตรกรรม (หรือประติมากรรม) ที่จำลองความเหมือนของภาพถ่าย ความละเอียดสูงด้วยการใช้มีอวาด (หรือสร้างสรรค์) ขึ้นมา ศิลปะกระแสนี้เริ่มแพร่หลายในยุโรปและอเมริกาตั้งแต่ต้นปี ค.ศ. 2000 ไฮเปอร์เรียลลิซึม พัฒนามาจากงานศิลปะ โฟโต้เรียลลิซึม (Photorealism) ที่ใช้กล้องถ่ายภาพรูปบันทึกข้อมูลที่นำเสนอ อัดออกมาเป็นรูป และผลิตซ้ำ/คัดลอกออกมาเป็นงานจิตรกรรมที่เหมือนกับภาพถ่ายจนแยกไม่ออก ศิลปะกระแสนี้พัฒนามาจากศิลปะป๊อป (Pop Art) เริ่มแพร่หลายในอเมริกาตั้งแต่ปลายปี ค.ศ. 1960 และต้นปี ค.ศ. 1970

โฟโต้เรียลลิซึมเป็นกระแสศิลปะที่สะท้อนทัศนคติต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่ (ในสมัยนั้น) อย่างการถ่ายภาพ ที่เคยทำให้จิตรกรภาพเหมือนที่เคยเป็นผู้บันทึกและถ่ายทอดความจริงออกมาแต่เพียงผู้เดียวหมดความหมายลง ซึ่งศิลปิน/จิตรกรโฟโต้เรียลลิซึมเองก็สามารถใช้สองมือ (หรือมือเดียว) ถ่ายทอดความ "เหมือนจริง" ได้ไม่แพ้กล้องถ่ายรูปหรือภาพถ่าย (หรือในอีกแง่หนึ่ง กลายเป็นภาพถ่ายไปเลย) แต่ในขณะเดียวกัน หากไม่มีภาพถ่าย ก็ไม่มีงานศิลปะประเภทนี้ เพราะไม่รู้จะไปก๊อปปี้อะไร ในขณะเดียวกัน ไฮเปอร์เรียลลิซึม จะยกระดับการก๊อปปี้ความเหมือนจริงขึ้นไปอีกด้วยการใส่รายละเอียดที่ปกติตามนุษย์จะไม่สังเกตเห็น (ถ้าไม่เพิ่งเขาไปมองใกล้ๆ) เช่น รุขมขน ริ้วรอยเล็กๆ บนผิวหนังหรือรายละเอียดบนพื้นผิวของวัสดุต่างๆ หรือพูดง่ายๆ รายละเอียดที่ถูกถ่ายทอดออกมาโดยภาพถ่ายความละเอียดสูงนั่นเอง อนึ่ง ศิลปินไฮเปอร์เรียลลิซึมบางคนใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการช่วยสร้างผลงาน อาทิ การใช้สไลด์หรือโปรเจกเตอร์ฉายแล้ววาดตาม หรือใช้แม่พิมพ์หล่อขึ้นรูป ก็ไม่ถือเป็นการผิดกติกาสากลแต่อย่างใด

3.3 ผลงานของ ริชาร์ด เอสเตส์

ภาพที่ 5 Columbus Circle Looking North โดย Richard Estes.

ที่มา : www.artspace.com/magazine/interviews_features/in_focus/richard-estes-at-mad-52702

ผลงานของเอสเตส์ เป็นศิลปกรรมที่มีลักษณะของ “Photorealism” บางครั้งเรียกว่า “ไฮเปอร์เรียลลิซึม” (Hyper-Realism) คือการนำเสนอมุมมองของสิ่งต่าง ๆ ให้มีลักษณะเที่ยงตรงเหมือนกับภาพถ่ายที่ได้จากกล้องถ่ายภาพ

4. ภาพลวงตา

ภาพลวงตา (Optical illusion) หมายถึง ภาพที่หลอกตาให้มองเห็นและรับรู้ผิดพลาดไปจากความเป็นจริง ส่วนใหญ่สายตาจะรับรู้ผิดพลาดเกี่ยวกับรูปทรง ขนาดและสี

ในบางครั้งตาของคนเราก็ไม่ได้เห็นสิ่งที่เรานับว่าจริงเสมอไปและสามารถถูกหลอกได้ง่าย ตาและสมองของคนเราจะทำงานประสานกันอย่างใกล้ชิดมาก โดยตาทำหน้าที่รับภาพเข้ามา ส่วนสมองทำหน้าที่ประมวลผลและวิเคราะห์ว่าภาพที่รับเข้ามาเป็นภาพอะไร มีสีอะไร เป็นภาพเคลื่อนไหวหรือภาพนิ่ง เมื่อแสงจากวัตถุกระทบกับเลนส์ตาจะเกิดการหักเหและเกิดเป็นภาพจริงบริเวณจอตา (Retina) และจอตาจะดูดซับและแปลงภาพให้เป็นสัญญาณไฟฟ้าส่งต่อไปยังสมอง

4.1 สาเหตุการเกิดภาพลวงตา

สาเหตุที่คนเราเห็นภาพลวงตานั้นมาจากวิวัฒนาการของสมองด้านการประมวลผลภาพ หากสมองใช้เวลาานมากเกินไปในการประมวลผลภาพอาจจะทำให้เกิดผลเสียขึ้นได้ เช่น ถ้าเราขับรถอยู่และสมองต้องประมวลผลทุกสิ่งทุกอย่างที่เห็นทุก ๆ ครั้ง กว่าจจะรับรู้ว่ามีอะไรและควรทำอย่างไร ก็คงจะขับรถชนมันไปก่อนแล้ว สมองจึงต้องใช้วิธีลัดทุกวิธีที่จะได้ผลลัพธ์

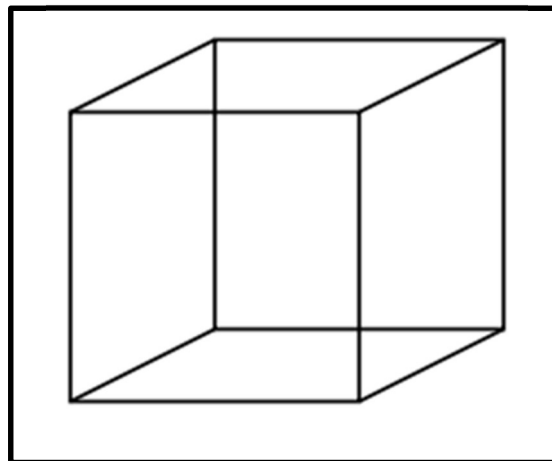

ออกมาให้เร็วที่สุด มันจึงเชื่อมโยงสิ่งที่เห็นเข้ากับสมมติฐานจากประสบการณ์ประกอบเป็นสิ่งที่เรารับรู้ โดยสาเหตุของการเกิดภาพลวงตาพอสรุปได้ดังนี้

- 4.1.1. เกิดจากความสามารถในการกวาดสายตาในแนวดิ่งและแนวราบไม่เท่ากัน
- 4.1.2. เกิดจากตา 2 ข้าง ส่งข้อมูลที่แตกต่างกันไปยังสมอง
- 4.1.3. เกิดจากการเติมสิ่งหนึ่งสิ่งใด (Embeddedness)
- 4.1.4. เกิดจากการเกิดมุมหรือ การตัดกันของเส้น (Angle of Intersection Lines)
- 4.1.5. เกิดจากการเปรียบเทียบ หรือขนาดสัมพัทธ์ (Relative Size)
- 4.1.6. เกิดจากสิ่งแวดล้อม
- 4.1.7. เกิดจากการมองภาพด้วยนัยน์ตาทั้งสองข้าง
- 4.1.8. เกิดจากเซลล์ประสาทที่มีขีดจำกัดในการรับรู้
- 4.1.9. เกิดจากสมบัติของแสง เช่น ภาพลวงตาที่เกิดจากการสะท้อนของแสง ทำให้ภาพมีขนาดใหญ่กว่าวัตถุของจริง

4.2 ตัวอย่างรูปแบบของภาพลวงตา

ภาพลวงตาชนิดหนึ่ง คิดค้นโดย หลุยส์ อาลแบร์ แนแกร์ (Louis Albert Necker) นักฟิสิกส์ศาสตร์ (Crystallography) ชาวสวิสเซอร์แลนด์ ใน ค.ศ. 1832 เป็นภาพโครงสร้างของลูกบาศก์ ภาพนี้สามารถมองให้ด้านหน้าของลูกบาศก์เป็นด้านหน้าหรือด้านหลังของลูกบาศก์ก็ได้

ภาพที่ 6 ภาพลวงตา ของ วุนด์ (Wundt illusion)

ที่มา : oknation.nationtv.tv/blog/CharoenPD/2015/04/09/entry-2

ภาพลวงตาอีกชนิดหนึ่ง คิดค้นโดย วิลเฮล์ม วุนด์ (Wilhelm Wundt) นักจิตวิทยาชาวเยอรมัน เป็นภาพเส้นตรงในแนวตั้งสองเส้นที่ขนานกัน แต่ฉากหลังทำให้ดูเหมือนเส้นตรงทั้งสองเส้นบิเข้าหากัน

4.3 ผลงานจิตรกรรมที่ได้รับอิทธิพลจากภาพลวงตา ของ Patrick Hughes

แพทริก ฮิวส์ (Patrick Hughes 1939) อาศัยและทำงานในลอนดอน จิตรกรคนสำคัญของงานศิลปะร่วมสมัยของอังกฤษผลงานของเขาสามารถพบได้ในคอลเลกชันสาธารณะต่างๆเช่น Tate และ British Library, London; สถาบันการศึกษาของอังกฤษ; พิพิธภัณฑ์และหอศิลป์เบอร์มิงแฮม; และหอศิลปะสมัยใหม่กลาสโกว์ Hughes จัดแสดงในลอนดอนตลอดจนทั่วยุโรปเอเชียสหรัฐอเมริกาและแคนาดา

ฮิวส์ได้รับการยอมรับในระดับสากลด้วยการคิดค้นรูปแบบการวาดภาพแบบ "ย้อนกลับ" (ภาพด้านบน) ซึ่งเป็นลัทธิใหม่สำหรับมุมมองย้อนกลับ เทคนิคนี้เกี่ยวข้องกับการสร้างบล็อกกรุปพีระมิดหรือรูปสี่เหลี่ยมจากไม้และวาดภาพเหมือนจริงของอิมภายในภูมิทัศน์ของเมืองหรือแกลเลอรีพิพิธภัณฑ์ที่ด้านบนของไม้ ผลลัพธ์ที่ได้คือภาพพาโนรามาที่คลี่ออกด้วยสายตาซึ่งส่วนที่ยื่นออกมาดูเหมือนจะถอยห่างออกไปและส่วนที่ถอยกลับดูเหมือนจะยื่นออกมา “ฉันคิดว่ามีที่ว่างสำหรับผู้ขัดแย้งทางศิลปะ” ลักษณะ

การเผชิญหน้าและค่อนข้างขัดแย้งกันของงานของฮิวจ์สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะนิสัยขี้เล่นของเขาซึ่งได้รับแรงหนุนจากความสนใจในเรื่องตลกของศิลปินในยุคแรก ๆ “ อารมณ์ขันที่เพิ่มเข้าไปในงานศิลปะชั้นสูงนั้นวิเศษมาก เป็นสิ่งที่ดีที่สุดที่งานศิลปะในศตวรรษที่ยี่สิบได้ทำ อารมณ์ขันเป็นโศกนาฏกรรมที่ยกระดับไปสู่ระดับศิลปะ” ศิลปินสามารถทำให้ผู้ชมสับสนได้ สายตาของเราบอกว่าเรากำลังไปทางเดียว แต่ร่างกายของเราก็ขัดแย้งกันโดยบอกไปในทิศทางตรงกันข้าม สายตาของเราบอกว่าเรากำลังไปทางเดียว แต่ร่างกายของเราก็ขัดแย้งกันโดยบอกทิศทางตรงกันข้าม ฮิวจ์สอย่างเชี่ยวชาญในการทำลายความสัมพันธ์ระหว่างปัญญาของเราการจลาจลของความรู้สึกนี้ควรต้อนรับความสงสัยที่ดีต่อจิตใจของผู้สังเกตเนื่องจากผลของการทำงานกระตุ้นให้เกิดสมาธิกับธรรมชาติของการรับรู้ความเป็นจริง Patrick Hughes ใช้ประสบการณ์ส่วนตัวในมุมมองและเปลี่ยนให้เป็นความจริงที่สมบูรณ์สอดคล้องกันและมีเป้าหมายนั้นคือไม้ทาสีแบบคงที่ “ เมื่อหลักการของมุมมองถูกพลิกกลับและหลอมรวมเป็นภาพวาดที่กะสลับสิ่งที่ไม่ธรรมดาเกิดขึ้น จิตใจถูกหลอกให้เชื่อในสิ่งที่เป็นไปได้ว่าภาพนิ่งสามารถเคลื่อนไหวได้ด้วยตัวของมันเอง” - แพทริคฮิวจ์ศิลปินนึกถึงช่วงเวลาแห่งแรงบันดาลใจในขณะที่เขาเริ่มตีความการรับรู้ของตัวเองเกี่ยวกับรางรถไฟซึ่งเขาสังเกตเห็นว่ามาบรรจบกันที่เส้นขอบฟ้านอกสถานีรถไฟกลางลีดส์ในปี 2506 ศิลปินได้รับการเลี้ยงดูใน Crewe, Cheshire ซึ่งเป็นเมืองทางรถไฟการแสดงเดี่ยวของเขาในปี 2504 เป็นครั้งแรกโดยศิลปินป๊อปชาวอังกฤษ เขาสอนที่ Leeds College of Art ในปี 1960 เขาสอนที่ Leeds College of Art ในปี 1960 แพทริคได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับปรัชญาและวาทศิลป์เพื่อสำรวจว่าภาษาที่เปิดเผยเป็นอย่างไรเมื่อถูกผลักดันให้เกินคำอุปมาไปสู่การขยายออกซิโมนและความขัดแย้ง Patrick กล่าวว่าเขาสนใจประวัติย่อของเขาน้อยกว่าระยะเวลาที่เหลืออยู่ใน Hoxton

ภาพที่ 7 Patrick Hughes และ ผลงาน

ที่มา : <https://www.stirworld.com/inspire-people-luminaries-of-our-times-patrick-hughes>

Courtesy of Ode to Art gallery, Singapore

ขั้นตอนของการสร้างสรรค์

1. เก็บรวบรวมข้อมูลและศึกษาข้อมูลโดยตรงจากสถานที่จริงในชุมชนเมือง ระยะเวลา 1 ปี
2. วิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อนำผลการวิเคราะห์มาสร้างเป็นภาพร่างของผลงาน ที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและสร้างสรรค์
3. สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแนวเหมือนจริงด้วยเทคนิคสีน้ำมันที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากโครงสร้าง ความซับซ้อนของมิติ การลงตาด้วยเส้นและรูปทรงที่มีลักษณะเฉพาะตนตามภาพร่างในแบบ 2 มิติ
4. เสนอและเรียบเรียงผลงานการค้นคว้าในรูปแบบของงานวิจัย (เอกสาร) และการนำเสนอบทความวิชาการ

5. นำเสนอผลงานจิตรกรรมแนวเหมือนจริงด้วยเทคนิคสีน้ำมันที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากโครงสร้าง ความทับซ้อนของมิติ การลวงตาด้วยเส้นและรูปทรงที่มีลักษณะเฉพาะตนออกแสดงสู่พื้นที่สาธารณะ

ระเบียบวิธีการสร้างสรรค์

1. ศึกษาเอกสารทางวิชาการ

- 1.1 ข้อมูลทฤษฎี “ศิลปะโครงสร้างนิยม” (Constructivism)
- 1.2 ข้อมูลทฤษฎี “ศิลปะสำนึกนิยม” (Realism)
- 1.3 ข้อมูลทฤษฎี “ไฮเปอร์เรียลลิซึม” (Hyper-Realism)
- 1.4 ข้อมูลทฤษฎี การสร้างภาพลวงตา

2. เรียนรู้เทคนิคในการสร้างสรรค์

2.1. การหาข้อมูลในส่วนที่เป็นเรื่องราวที่สนใจทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหา โดยทั้งสองส่วนต้องสัมพันธ์กันในเชิงความคิดและขัดแย้งกันในด้านรูปแบบ ผ่านการใช้ประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตในแต่ละวันและเฝ้าสังเกตการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ต่าง ๆ ในแต่ละช่วงเวลา เพื่อนำเอาสองสิ่งมาเชื่อมโยงกัน แล้วจึงกลั่นกรองเรื่องที่สนใจในมุมมองและประเด็นต่อเนื่องไปกับความคิดและความรู้สึก

2.2. การเก็บบันทึกข้อมูลโดยใช้ภาพถ่ายและการเขียนภาพจากสถานที่จริง เพื่อนำไปสู่การสร้างแบบร่างจริง พร้อมคิดและวิเคราะห์รูปแบบในการจัดเรียงเฟรมผ้าใบ

2.3. มองหาความเป็นไปได้ในการจัดวางรูปแบบของเฟรมเพื่อโต้ตอบกับผู้ชม ให้ผู้ชมเกิดการคิดและตั้งคำถามกับสาระและเนื้อหาที่มีในภาพผลงาน รวมถึงรูปแบบในการสร้างสรรค์

2.4. วิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อนำผลการวิเคราะห์มาสร้างเป็นภาพร่างของผลงาน ที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและสร้างสรรค์

2.5. สร้างสรรค์ผลงานจริง ตามภาพร่างในรูปแบบงานจิตรกรรมเหมือนจริง เทคนิคสีน้ำมัน ที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากภาพสะท้อนของโครงสร้างในเมืองใหญ่

2.6. เสนอและเรียบเรียงผลงานการค้นคว้าในรูปแบบของงานวิจัย (เอกสาร)

2.7. นำเสนอผลงาน จิตรกรรมเหมือนจริง เทคนิคสีน้ำมัน ที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากภาพสะท้อนของโครงสร้างในเมืองใหญ่ ออกสู่พื้นที่สาธารณะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลงานการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแนวเหมือนจริงด้วยเทคนิคสีน้ำมันที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากโครงสร้าง ความทับซ้อนของมิติการลวงตาด้วยเส้นและรูปทรงที่มีลักษณะเฉพาะตนจำนวน 1 ชิ้น

2. นำเสนอผลงานเผยแพร่ออกสู่สาธารณะ เพื่อเป็นการสร้างความเคลื่อนไหวให้แก่วงการศิลปะร่วมสมัย

3. เพื่อให้ผู้ชมตระหนักถึงความเป็นจริงและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน

4. เพื่อให้ผู้ชมเล็งเห็นถึงความงามและสุนทรียภาพของสภาพสังคมเมืองรอบตัว

5. เพื่อให้ผู้ชมมีส่วนร่วมและแสดงออกในเรื่องของการเปลี่ยนแปลง การเคลื่อนไหวและความบิดเบี้ยวของรูปทรงที่สะท้อนในผลงาน

6. เพื่อให้ผู้ชมมีส่วนร่วมได้ร่วมพิจารณาและตั้งคำถามกับวัสดุภายในผลงาน เกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

7. เพื่อให้ผู้ชมเข้าถึงเนื้อหาเกี่ยวกับสัจธรรม การแปรเปลี่ยนของชีวิตและความไม่จีรังยั่งยืนของสรรพสิ่งในโลกนี้)

ผลการวิจัย

หากกล่าวถึงผลงานสร้างสรรค์ชุด “สุนทรียภาพของมิติโครงสร้างกับการลวงตา” ผู้วิจัยได้กลั่นกรองทาง ความคิดหาเหตุผลที่สัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันมาประกอบและสนับสนุน ผ่านกระบวนการวิเคราะห์และพัฒนาการทางศิลปะของผู้วิจัยที่ได้เดินทางควบคู่มาับประสบการณ์ การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้เป็นการผสมผสานการค้นคว้าและการสร้างสรรค์ที่เป็นเอกลักษณ์

เฉพาะตน โดยเทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์ ก็นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง ภาพทิวทัศน์ในเมืองที่ปรากฏในผลงานแสดงถึงเรื่องราวของการทับซ้อนกันของโครงสร้างเมือง ผ่านมุมมองที่มองผ่านเงาสะท้อนของกระจกบนตึกระฟ้าและการแปรเปลี่ยนของสีและบรรยากาศที่ผสมผสานความเก่า-ใหม่มาเปรียบเทียบกันให้เห็นถึงเปลี่ยนแปลงในสังคมเมือง ผลงานชิ้นนี้ได้ถูกสร้างขึ้นโดยกระบวนการทางความคิดที่สมบูรณ์ ส่วนเนื้อหาภายในที่เป็นภาพทิวทัศน์ที่แสดงให้เห็นถึงการมองไปที่อาคารสมัยเก่าผ่านอาคารสมัยใหม่ โดยเน้นมุมมองไปที่มีลักษณะเด่นของการลงตาด้วยเส้นนำสายตาที่สลับซับซ้อนกันในภาพ มีการตัดกันของค่าน้ำหนักแสงและเงาเพื่อให้เกิดความชัดเจนและเหมือนจริง ประกอบกับรูปแบบงานที่ได้รับอิทธิพลจากการทำภาพลงตา จึงให้ความรู้สึกถึงความเคลื่อนไหว ชยับไป-มาในภาพ สื่อถึงการแสดงแนวเรื่องการแปรเปลี่ยนของวัตถุ ซึ่งนำไปสู่แนวคิดของสัจธรรมความจริงที่กล่าวกันว่า ทุกสิ่งทุกอย่างบนโลกใบนี้ ล้วนต้องเปลี่ยนแปลงเสมอ

การวิเคราะห์ที่มาและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์

1 วิเคราะห์ผลงานด้านมิติของเส้นโครงสร้าง (Structure)

สาระสำคัญของกลุ่มศิลปินโครงสร้างนิยม (Constructivism) ได้ถูกตีพิมพ์ กำหนดนโยบายของกลุ่มไว้ดังนี้

1.1 เพื่อให้มีคุณลักษณะที่ต้องการตรงต่อชีวิตจริง ศิลปะควรตั้งอยู่บนพื้นฐานสองประการ คือ ความว่างเปล่าและเวลา

1.2 ปริมาตร หมายถึง การแสดงออกในความว่างเปล่าเท่านั้น

1.3 ส่วนประกอบของความเคลื่อนไหวและความเปลี่ยนแปลง เป็นสิ่งจำเป็นในการแสดงเวลาที่แท้จริง ส่วนจังหวะอันคงที่นั้น ย่อมไม่เป็นการเพียงพอ

1.4 ศิลปะควรเลิกเล่นการลอกเลียนและควรมุ่งค้นหารูปทรงใหม่ ๆ

ในผลงานชุด “สุนทรียภาพของมิติโครงสร้างกับการลงตา” เป็นผลงานที่จะเห็นได้ชัดเจนในเรื่องของเส้นและโครงสร้างทางเรขาคณิตที่ทับซ้อนกันเพื่อให้เกิด การลงตา ความลึก ความตื้น ระยะ ของภาพเพื่อสร้างมิติใหม่ของ ตึก อาคาร บ้านเรือน จนเกิดสุนทรียภาพของผลงาน เส้นและโครงสร้างในผลงานชิ้นนี้ก็ยังมีลักษณะเด่นในเรื่องของระยะของภาพที่ดูลึก เสมือนจริงและเสริมด้วยการทับซ้อนรูปทรงของสถาปัตยกรรมที่มีลักษณะแตกต่างกันมารวมอยู่ในช่วงขณะหนึ่ง เปรียบเหมือนดังภาพความทรงจำที่เลื่อนกลางรวมเข้ากับการปลดปล่อยความรู้สึก ความคิด ในเรื่องการแปรเปลี่ยนของสภาวะสังคมที่วุ่นวายในปัจจุบัน

การวิเคราะห์ผลงานด้านการลงตาด้วยเส้น (Perspective)

ผลงานชิ้นนี้นอกจากเส้นและโครงสร้างที่มีความสำคัญแล้ว ก็ยังมีการนำเสนอตามหลักทัศนียภาพ (Perspective) โดยใช้เส้นนำสายตา (Leading Lines) ที่ทำให้เกิดมิติที่ลึกมากขึ้นของการทับซ้อนกันในภาพ เส้นนำสายตาที่มีความลึกเป็นการลงตาในงานจิตรกรรมที่นิยมใช้ สามารถสร้างระยะ ความใกล้ ความไกล สร้างมิติ ให้ภาพดูสมจริง เส้นนำสายตายังช่วยในเรื่องของการนำทางสายตาไปสู่จุดเด่นของผลงานที่ข้าพเจ้าตั้งใจนำเสนอและยังช่วยสร้างปริมาตรของมิติโครงสร้างในรวมถึงการสร้างภาพลงตาผ่านเส้นนำสายตาหลายเส้นที่นำมาตัดกันจนเกิดเอกภาพและความทับซ้อนกัน ส่งผลเป็นความงามในผลงานจิตรกรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตนของข้าพเจ้า

การวิเคราะห์ผลงานด้านการลงตาด้วยการสะท้อนของภาพ (Reflection)

การลงตาด้วยการสะท้อนของภาพในผลงานชิ้นนี้ เป็นการจำลองการสะท้อนของภาพในกระจกของตึกระฟ้าในเมือง ซึ่งแสดงการเปลี่ยนแปลงของสภาพสิ่งปลูกสร้างที่เก่ามาเปรียบเทียบกับสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นใหม่ เพื่อนำถึงเรื่องความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและยุคสมัยที่มีการพัฒนาในปัจจุบัน

การวิเคราะห์ผลงานด้านสีที่ใช้ในผลงาน

วรรณะของสี คือ สีที่ให้ความรู้สึกร้อน-เย็น ในวงจรสีจะมีสีร้อน 7 สี และ สีเย็น 7 สี โดยแบ่งที่สัมพันธ์กับสีเหลือง ซึ่งเป็นได้ทั้งสองวรรณะ มีลักษณะดังนี้

1. วรรณะสีร้อน (warm tone) ประกอบด้วยสีเหลือง สีส้มเหลือง สีส้ม สีส้มแดง สีม่วงแดงและสีม่วง สีในวรรณะร้อนนี้จะไม่ใช่สีสด ๆ ดังที่เห็นในวงจรสีเสมอไป เพราะสีในธรรมชาติย่อมมีสีแตกต่างกันไปกว่าสีในวงจรสีธรรมชาติอีกมาก ถ้าหากว่าสีใด ค่อนข้างไปทางสีแดงหรือสีส้ม เช่น สีน้ำตาลหรือสีเทาอมทอง ก็ถือว่าเป็นสีวรรณะร้อน

2. วรรณะสีเย็น (cool tone) ประกอบด้วย สีเหลือง สีเขียวเหลือง สีเขียว สีเขียวน้ำเงิน สีน้ำเงิน สีม่วงน้ำเงิน และสีม่วง ส่วนสีอื่น ๆ ถ้าหนักไปทางสีน้ำเงินและสีเขียวก็ถือเป็นสีวรรณะเย็น เช่น สีเทา สีดำ สีเขียวแก่ จะสังเกตได้ว่าสีเหลืองและสีม่วงอยู่ในทั้งสองวรรณะ ถ้าจัดวางในกลุ่มสีวรรณะร้อนก็ให้ความรู้สึกร้อน ถ้าจัดวางในกลุ่มสีวรรณะเย็นก็ให้ความรู้สึกเย็นไปด้วย สีเหลืองและสีม่วงจึงเป็นสีได้ทั้งวรรณะร้อนและวรรณะเย็น

ในผลงานชุดนี้เป็นผลงานประเภท จิตรกรรมแนวเหมือนจริง มีลักษณะเป็น 2 มิติ เป็นภาพผลงานที่แสดงถึงสภาวะหนึ่งในสังคมเมืองที่มีความวุ่นวาย สลับซับซ้อน ตามสภาวะความรู้สึกของข้าพเจ้า มีการใช้ชุดสีทั้งหมด 2 ชุด ได้แก่ ชุดสีที่ใช้ชุดสีที่นิยมเขียนกันมาตั้งโบราณและชุดสีที่นิยมใช้ในภาพจิตรกรรมแนวเหมือนจริงในปัจจุบัน ซึ่งจะมีทั้งสีวรรณะร้อนและวรรณะเย็น ผสมผสานในผลงาน ผู้วิจัยพยายามวิเคราะห์ แยกแยะและค้นหาความเป็นไปได้ของวิธีการและความแตกต่างของสีในแต่ละช่วงเวลา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการเลือกใช้สีทั้งสองชุดนี้ โดยภาพที่เกิดขึ้นในการสร้างสรรค์ได้เป็นไปอย่างที่ข้าพเจ้าตั้งใจไว้ ข้าพเจ้าต้องการแสดงออกถึงยุคสมัยที่เปลี่ยนไปจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สภาวะความวุ่นวายต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าประทับใจ จนทำให้เกิดผลงานจิตรกรรมที่มีลักษณะสีที่แตกต่างกันในผลงาน โดยสียังช่วยบอกถึงระยะเวลาที่ผ่านไป เป็นการลวงตาให้รู้สึกภาพผลงานมีระยะที่ลึกมากขึ้นอีกด้วย

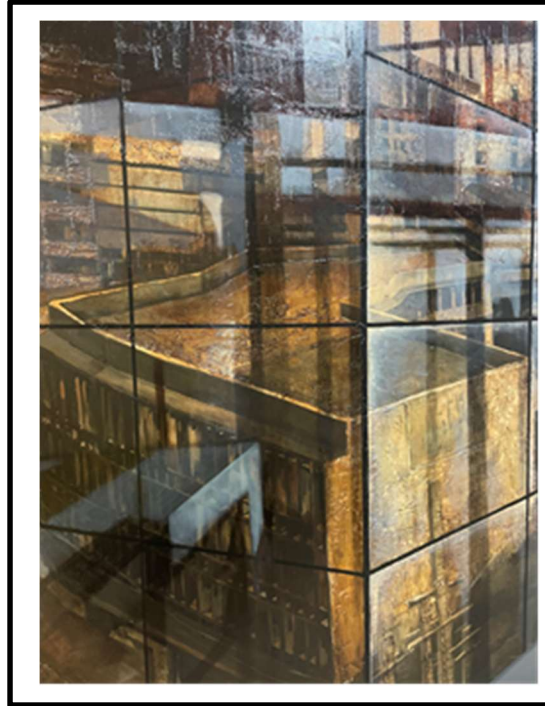
การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

ในผลงาน “สุนทรีย์ภาพของมิติโครงสร้างกับการลวงตา” เป็นการรวบรวมองค์ความรู้จากศิลปินกลุ่มโครงสร้างนิยม ซึ่งมีจุดเด่นในเรื่องของการประกอบกันของ เส้น โครงสร้าง การทับซ้อน รูปทรงเรขาคณิต ซึ่งนำมาประกอบกันจนเกิดภาพผลงานที่ทับซ้อนกันของมิติโครงสร้าง ระยะและมุมมอง ส่งผลเป็นลักษณะของการลวงตาของภาพสะท้อนในกระจกที่สะท้อนสิ่งปลูกสร้างที่ต่างยุคต่างสมัยมารวมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ก่อให้เกิดสภาวะทางความรู้สึกที่แสดงออกถึงความวุ่นวายในเมืองใหญ่ที่มีการแปรเปลี่ยนของสภาพทางสังคมที่ไม่หยุดนิ่ง สิ่งเหล่านี้ เปรียบดังภาพที่สะท้อนลงบนกระจกที่มีทั้งความจริงผสมกับจินตนาการที่เกิดขึ้นในผลงาน สีในผลงานก็เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเน้นให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกของความเก่า-ใหม่ที่น่ามาเปรียบเทียบกันในผลงาน

ลักษณะและวิธีการวาดภาพของผู้วิจัย เป็นลักษณะเฉพาะที่มีความเรียบแบน ผสมกับพื้นผิวที่ขรุขระเสมือนจริง จากการสร้างพื้นผิวไว้ก่อนแล้ว จึงทำให้ภาพเขียนดูมีมิติมากขึ้น สมจริงและสามารถชมผลงานได้ในหลายระยะ ซึ่งแต่ละระยะก็จะมีความหมายที่แตกต่างกัน เมื่ออยู่ในระยะที่ไกลก็จะสามารถเห็นภาพเขียนที่มีลักษณะเหมือนจริง เมื่ออยู่ใกล้ก็จะสามารถสังเกตเห็นพื้นผิวที่เสมือนจริง ทั้งสองส่วนนี้ช่วยเพิ่มความน่าสนใจในผลงานจิตรกรรมของผู้วิจัยได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 8 ผลงานสมบูรณ์
ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 9 รายละเอียดผลงาน ชั้นที่ 4
ที่มา : ผู้สร้างสรรค์

สรุปผลการวิจัย

ผลการสร้างสรรค์ตามโครงการ “สุนทรียภาพของมิติโครงสร้างกับการลวงตา” เป็นการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแนวเหมือนจริงด้วยเทคนิค สีน้ำมัน ได้รับแรงบันดาลใจมาจากเรื่องราวการเปลี่ยนแปลงจากภาพสะท้อนในกระจกจากอาคารระฟ้าในเมืองหลวง เกิดเป็นผลงานที่มีลักษณะเฉพาะตนด้วยการผสมผสานเทคนิคทางจิตรกรรม ที่แสดงให้เห็นถึงการนำภาพทิวทัศน์ในเมืองมาเป็นต้นแบบโดยผู้วิจัยค้นคว้ารูปแบบการทดลองสร้างภาพลวงตาด้วยเส้นและการทับซ้อนของโครงสร้างจนทำให้เกิดระยะที่ลวงตา ด้านเนื้อหาแสดงออกด้วยเทคนิคและวิธีการทางจิตรกรรมแนวเหมือนจริงแบบภาพถ่าย เพื่อเน้นย้ำให้ผู้ชมตระหนักถึงความจริงที่เกิดขึ้นของสภาวะในสังคมเมืองที่มีเรื่องราวความเปลี่ยนแปลงและวุ่นวายอยู่เสมอ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์งานจิตรกรรมที่มีแนวคิดเรื่อง สัจธรรมความจริงในเรื่องของ “ความไม่แน่นอนและแปรเปลี่ยนของสรรพสิ่งบนโลก” ได้กระตุ้นการรับรู้และเกิดการตระหนักคิด เสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยในการแปรเปลี่ยนของทุกสิ่งบนโลก ตลอดจนสามารถเข้าถึง “สัจจะ” ความเป็นจริงของพื้นที่และเวลาในปัจจุบัน ทำให้ชีวิตพัฒนาและเป็นไปอย่างมีคุณภาพตามที่ควรจะเป็น

อภิปรายผล

ในการสร้างสรรค์ผลงานในหัวข้อ “สุนทรียภาพของมิติโครงสร้างกับการลวงตา” เป็นการศึกษาถึงกระบวนการสร้างสรรค์ทางด้านรูปแบบการทดลองสร้างภาพลวงตาด้วย เส้น การทับซ้อนของโครงสร้างจนทำให้เกิดระยะที่ลวงตา ด้านเนื้อหาแสดงออกด้วยเทคนิควิธีการที่มีจุดประสงค์หลักเพื่อแสดงเรื่องราวของความเปลี่ยนแปลงและวุ่นวาย ผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมชิ้นนี้ในช่วงเวลาหนึ่งอย่างเป็นขั้นตอนโดยมีการรวบรวมข้อมูล องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์ สนับสนุน อ้างอิง ประกอบกับหลักการทางทัศนศิลป์ที่ใช้สื่อความหมาย ความรู้สึกที่เป็นอุดมคติส่วนตัวที่มีต่อเหตุการณ์ในสังคมและธรรมชาติที่เข้ามา มีผลกระทบทางจิตใจและความรู้สึกของข้าพเจ้า จึงนำมาซึ่งการแทนค่าด้วยรูปแบบของทิวทัศน์ในเมืองที่มีส่วนประกอบของมิติและโครงสร้างเรขาคณิตที่ ผู้วิจัยกำหนดและสร้างสรรค์ขึ้นมาเพื่อเน้นย้ำเรื่องการแปรเปลี่ยน ความขัดแย้งในสังคมตามประสบการณ์ทางศิลปะอย่างมีขอบเขต

ผู้วิจัยพยายามเรียนรู้และทำความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์ผลงาน ผลลัพธ์ในเบื้องต้นคือความเข้าใจและรู้จักตนเองมากขึ้นในเรื่องของความมุ่งหมายในผลงานและถ่ายทอด ออกมาสู่บุคคลภายนอกโดยอาศัยการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะเป็นสื่อถ่ายทอดความรู้สึกและความสำคัญของพื้นที่-เวลาและได้สอดแทรกัจธรรมความจริงในเรื่องของ “ความไม่แน่นอนและแปรเปลี่ยนของสรรพสิ่งบนโลก” เพื่อกระตุ้นการรับรู้และเกิดการตระหนักคิด เสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยในการแปรเปลี่ยนของทุกสิ่งบนโลกตลอดจนสามารถเข้าถึง “สัจจะ” ความเป็นจริงของพื้นที่และเวลาในปัจจุบัน ทำให้ชีวิตพัฒนาและเป็นไปอย่างมีคุณภาพตามที่ควรจะเป็น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

1. ผลสรุปที่ได้จากการวิจัย สามารถนำไปพัฒนาการสร้างสรรค์ศิลปะจิตรกรรมแนวเหมือนจริงด้วยเทคนิค สีนํ้ามันที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากเรื่องราวการเปลี่ยนแปลงจากภาพสะท้อนในกระจกจากอาคารระฟ้าในเมืองหลวง มาใช้สร้างสรรค์ผลงานร่วมสมัยและนำไปใช้เป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์ให้กับผู้สนใจต่อไป
2. ผลงานสร้างสรรค์ในโครงการนี้ ทำให้ตระหนักถึงเรื่องราวของพื้นที่และเวลาและได้สอดแทรกัจธรรมความจริงในเรื่องของ “ความไม่แน่นอนและแปรเปลี่ยนของสรรพสิ่งบนโลก”
3. ผลงานจิตรกรรมโครงการนี้ มีเทคนิคและวิธีการการสร้างสรรค์เฉพาะทาง สามารถให้ผู้สนใจศึกษาเอาไปเป็นแบบอย่างในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแนวเหมือนจริงได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการสร้างสรรค์ครั้งต่อไป

1. ควรสร้างสรรค์ต่อยอดทางความคิดและเลือกเทคนิคประเภทอื่น ๆ มาประกอบเพื่อเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ในการสร้างสรรค์ผลงานให้มีคุณภาพสูงขึ้นต่อไป
2. ควรศึกษารูปแบบของผลงานภาพวาดทิวทัศน์ในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อให้มีการพัฒนาในด้านรูปแบบและเทคนิคให้ดียิ่งขึ้น
3. ควรศึกษาเทคนิคในการจัดองค์ประกอบให้มีความหลากหลายและน่าสนใจยิ่งขึ้น
4. ควรกำหนดลักษณะของสีในผลงานให้มีความหลากหลายมากขึ้น
5. ควรเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ออกสู่สาธารณะชนในวงกว้าง เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ที่สนใจผลงานจิตรกรรมแนวเหมือนจริงมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- นิโรธ ทองธรรม. (2559). วิถีชีวิตและสภาวะการณ์ปัจจุบันในสังคมเมือง LIFE IN THE CONTEMPORARY CONDITION OF URBAN SOCIETY. *Veridian E-Journal*. 9(1), 166-167.
- บรรจง บินกาชัน. (2552). *เวลากับชีวิต*. สืบค้น 8 ธันวาคม, จาก <http://oknation.nationtv.tv/blog/nowislam/2009/12/08/entry-2/comment>
- เพชรมายา. (2563). 15 ประเภทของภาพลวงตาที่พิสูจน์ว่าสิ่งที่เห็นไม่ใช่สิ่งที่คิดเสมอไป. สืบค้น 20 พฤศจิกายน จาก <https://petmaya.com/15-mind-blowing-illusions>
- ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์. (2563). “ไฮเปอร์เรียลลิซึม (Hyperrealism) ขั้นสุดยอดของการลอกเลียนแบบ”. สืบค้น 23 พฤศจิกายน, จาก <https://www.wurkon.com/blog/2>
- ภาพมายา. (2563). สืบค้น 20 พฤศจิกายน, จาก http://th.housepsych.com/illyuziya_default.htm
- วรรณะของสี. (2563). สืบค้น 23 พฤศจิกายน, จาก <https://homegame9.wordpress.com/ทฤษฎีสี/>
- Hughes Patrick. (2019). *Patrick Hughes sells “Empty Head” in shares on Feral Horses*. Retrieved 4 June 2019, from <https://blog.feralhorses.co.uk/patrick-hughes-sells-empty-head-in-shares-on-feral-horses/Optical Illusion>. (2020). Retrieved 20 November 2020, from https://en.wikipedia.org/wiki/Optical_illusion